

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

26. aprill 2012*

EÜ artiklid 18 ja 56 — Sõiduaudod — Liikmesriigis sellise eraisikule kuuluva laenatud mootorsõiduki kasutamine, mis on registreeritud mõnes muus liikmesriigis — Selle sõiduki maksustamine esimeses liikmesriigis sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel riigi teedel

Liidetud kohtuasjades C-578/10–C-580/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Hoge Raad der Nederlandeni (Madalmaad) 12. novembri 2010. aasta otsustega esitatud eelotsusetaotlused, mis jõudsid Euroopa Kohtusse vastavalt 6., 8. ja 9. detsembril 2010, menetluses

Staatssecretaris van Financiën

versus

L. A. C. van Putten (C-578/10),

P. Mook (C-579/10),

G. Frank (C-580/10),

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud R. Silva de Lapuerta (ettekandja), E. Juhász, T. von Danwitz ja D. Šváby,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikus menetluses esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— Madalmaade valitsus, esindajad: C. M. Wissels ja J. Langer,

— Soome valitsus, esindaja: J. Heliskoski,

— Euroopa Komisjon, esindajad: D. Maidani, L. Lozano Palacios ning R. Troosters,

olles 1. detsembri 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlused puudutavad EÜ artiklite 18 ja 56 tõlgendamist.
- 2 Need taotlused esitati kolmes kohtuasjas Staatssecretaris van Financiën'i (rahanduse riigisekretär) ja vastavalt L. A. C. van Putten'i, P. Mook'i ja G. Frank'i vahel seoses viimastele adresseeritud teatega maksu ümberarvutamise kohta, kuna nad jätsid tasumata sõiduauto- ja mootorrattamaksu (edaspidi „mootorsõidukimaks”) niisuguste sõidukite lühiajalise kasutamise eest, mille neile andsid tasuta kasutada teistes liikmesriikides elavad füüsilised isikud.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Nõukogu 24. juuni 1988. aasta direktiivi 88/361/EMÜ asutamislepingu artikli 67 [tunnistatud kehtetuks Amsterdami lepinguga] rakendamise kohta (EÜT L 178, lk 5; ELT eriväljaanne 10/01, lk 10) artikli 1 lõige 1. Selles artiklis on sätestatud:

„Ilma et see piiraks järgnevate sätete kohaldamist, peavad liikmesriigid kaotama liikmesriikide residentide vahelise kapitali liikumise piirangud. Käesoleva direktiivi kohaldamise hõlbustamiseks liigitatakse kapitali liikumine vastavalt I lisas esitatud nomenklatuurile.”

- 4 Direktiivi 88/361 I lisas loetletud kapitali liikumise nomenklatuuri hulgas asub selle lisa XI rubriigis isiklikku laadi kapitali liikumine, mis hõlmab eelkõige laene, kinke ja pärandeid.

Siseriiklik õigus

- 5 Madalmaade 1992. aasta sõiduauto- ja mootorrattamaksu seaduse (Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992, *Stb.* 1992, nr 709; edaspidi „1992. aasta seadus”) artikli 1 lõikes 1 on sätestatud, et mootorsõidukimaksuga maksustatakse nimetatud mootorsõidukid.
- 6 Mootorsõidukimaksu tasumise kohustus tekib 1992. aasta seaduse artikli 1 lõigete 2 ja 5 kohaselt sõiduki kandmisel Madalmaades riiklikku autoregistrisse. Siiski, kui Madalmaades registreerimata sõiduauto või mootorratta võtab kasutusele selles liikmesriigis elav füüsiline isik või asuv juriidiline isik, kuulub see maks tasumisele nimetatud mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaades teedel selle seaduse tähenduses.
- 7 1992. aasta seaduse artikli 5 lõikes 2 on sätestatud, et registreerimata sõiduauto või mootorratta puhul on mootorsõidukimaksu tasumise eest vastutav isik see, kes tegelikult mootorsõidukit kasutab.
- 8 1992. aasta seaduse artikli 9 lõike 1 kohaselt on sõiduauto maksumäär 45,2% kataloogijärgsest netohinnast, mida vähendatakse ja suurendatakse kooskõlas selles sättes tooduga. Nimetatud hind vastab tootjalt või importijalt edasimüüjale soovitatud müügihinnale, millest arvutatakse maha käibemaks.
- 9 Uute sõiduautode puhul on kataloogijärgne netohind Madalmaades sõiduki numbrimärgi väljastamise päeval kehtinud hind. Kasutatud sõiduautode puhul määratakse nende kataloogijärgne netohind kindlaks lähtuvalt nende esmakordselt kasutusele võtmisest Madalmaades või väljaspool Madalmaade territooriumi.

- 10 Sellise sõiduauto või mootorratta Madalmaade teedel esmakordsel kasutusele võtmisel, mis ei ole Madalmaades registreeritud ning mis on antud selles liikmesriigis elava füüsilise isiku või asuva juriidilise isiku kasutusse, lähtutakse mootorsõidukimaksu tasumisel põhikohtuasjas kõne all olevate siseriiklike õigusnormide kohaselt kasutatud sõiduautode kataloogijärgsest netohinnast.
- 11 Nimetatud maksu kogumisel kõnealustelt kasutatud sõidukitelt tuleb arvesse võtta juba möödunud kasutamisperioodi, vähendades maksusummat kindlaksmääratud protsendi võrra. Kuni 1. veebruarini 2007 kohaldati seda maksu ühetaoliselt ja lõplikult, ilma et oleks olnud võimalus taotleda selle tagastamist isegi siis, kui teatud aja pärast asjaomast sõidukit Madalmaade teedel enam ei kasutatud.

Põhikohtuasjad ja eelotsuse küsimused

- 12 L. A. C. van Putten ja P. Mook on Madalmaade kodanikud. G. Frank on Saksamaa kodanik. Nad kõik elasid Madalmaades põhikohtuasja asjaolude asetleidmise ajal.
- 13 Belastingdienst'i (maksuamet) ametnikud tegid kontrolli käigus kindlaks, et põhikohtuasja vastustajad sõitsid Madalmaade teedel teistes liikmesriikides registreeritud sõiduautodega, ilma et nad oleksid tasunud mootorsõidukimaksu. Seega hoiatati neid, et järgmise kontrolli käigus võib neile väljastada selle maksu tasumiseks ümberarvutamise teate.
- 14 Uue kontrolli käigus uuriti põhikohtuasja vastustajaid samadel asjaoludel.
- 15 Selle tulemusel väljastati neile maksu ümberarvutamise teated, mille suurus oli vastavalt L. A. C. van Putteni puhul 5955 eurot, P. Mooki puhul 1859 eurot ning G. Franki puhul 6709 eurot. Belastingdienst jättis huvitatud isikute vaide rahuldamata. Maksuhaldur leidis nimelt, et põhikohtuasja vastustajad kasutasid oma sõiduautot 1992. aasta seaduse artikli 1 lõike 5 tähenduses, mistõttu selle esmakordsel kasutusele võtmisel tuli tasuda mootorsõidukimaksu seaduse artiklis 9 sätestatud määras ja täisulatuses. Lisaks, kuna need teated väljastati enne 1. veebruari 2007, kuulus maks põhikohtuasja vastustajatel tasumisele, ilma et arvesse oleks võetud nende sõidukite kasutamise kestust.
- 16 Kuna kõigi põhikohtuasja vastustajate esitatud kaebused jäeti põhjendamata tõttu rahuldamata, esitasid nad apellatsioonkaebused Gerechtshof te 's-Hertogenbosch'ile ('s-Hertogenboschi apellatsioonikohus). Viimane rahuldab nende apellatsioonkaebused ning tühistas seetõttu Belastingdiensti otsused ja maksu ümberarvutamise teated. Nimetatud kohtu arvates kujutasid need teated endast põhjendamatu takistust EÜ artiklis 18 sätestatud õigusele vabalt liikuda ja elada liikmesriigi territooriumil.
- 17 Staatssecretaris van Financiën esitas kõigis kohtuasjades Gerechtshof te 's-Hertogenboschi otsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule kassatsioonkaebuse. Sisuliselt leiab ta, et põhikohtuasja asjaolud leidsid aset ühe liikmesriigi piires, nimelt Madalmaades, mistõttu ei puuduta need asjaolud EÜ artiklit 18.
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et Euroopa Kohus on võtnud juba seisukoha mootorsõidukimaksu kooskõla kohta liidu õigusega, kuid need olukorrad puudutavad töötajate vaba liikumist, asutamisevabadust või ka teenuste osutamise vabadust.
- 19 Seevastu põhikohtuasja juhtumite puhul on tegemist Madalmaades elavate füüsiliste isikutega, kes selles liikmesriigis kasutavad isiklikuks tarbeks teises liikmesriigis registreeritud sõiduautot, mille on neile tasuta kasutada andnud viimati nimetatud riigis elavad füüsilised isikud, kellel on nendega perekondlikud või sõprussidemed.

- 20 Neil asjaoludel otsustas Hoge Raad der Nederlanden menetluse nendes kolmes kohtuasjas peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

Kohtuasjas C-578/10:

„Kas olukorraga, millele kohaldatakse ühenduse õigust, on EÜ artiklit 18 [...] silmas pidades tegemist siis, kui liikmesriik kohustab mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel oma territooriumi teedel tasuma maksu olukorras, kus see sõiduk on registreeritud teises liikmesriigis ja on selle teise liikmesriigi elanikult laenatud ning kus esimese liikmesriigi elanik kasutab seda sõidukit esimese liikmesriigi territooriumil?”

Kohtuasjas C-579/10:

„Kas olukorraga, millele kohaldatakse ühenduse õigust, on EÜ artiklit 18 [...] silmas pidades tegemist siis, kui liikmesriik kohustab mootorsõiduki esmakordsele kasutusele võtmisel oma territooriumi teedel tasuma maksu olukorras, kus see sõiduk on registreeritud teises liikmesriigis ja on selle teise liikmesriigi elanikult laenatud ning kus esimese liikmesriigi elanik kasutab seda sõidukit isiklikuks tarbeks nende kahe liikmesriigi vahel sõites?”

Kohtuasjas C-580/10:

„Kas olukorraga, millele kohaldatakse ühenduse õigust, on EÜ artiklit 18 [...] silmas pidades tegemist siis, kui liikmesriik kohustab mootorsõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel oma territooriumi teedel tasuma maksu olukorras, kus see sõiduk on registreeritud teises liikmesriigis ja on selle teise liikmesriigi elanikult laenatud ning kus esimese liikmesriigi elanik, kellel on aga teise liikmesriigi kodakondsus, kasutab seda sõidukit isiklikuks tarbeks esimese liikmesriigi territooriumil?”

- 21 Euroopa Kohtu presidendi 1. veebruari 2011. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-578/10–C-580/10 kirjaliku ja suulise menetluse läbiviimiseks ja kohtuotsuse tegemiseks.

Eelotsuse küsimused

Sissejuhatavad märkused

- 22 Oma küsimustega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas EÜ artiklit 18 arvestades kuulub liidu õiguse reguleerimisalasse olukord, kus liikmesriik paneb mootorsõiduki riigi teedel esmakordsel kasutusele võtmisel maksu tasumise kohustuse ühele oma elanikest, kes kasutab seda sõidukit kas üksnes riigi territooriumil või selle ja teise liikmesriigi territooriumil, kui kõnealune teises liikmesriigis registreeritud sõiduk on laenatud viimati nimetatud riigi elanikult.
- 23 Selles osas tuleb märkida, et ehkki formaalselt on eelotsusetaotluse esitanud kohus piirdunud oma küsimustes EÜ artikli 18 tõlgendamisega, ei takista see Euroopa Kohtul esitamast siseriiklikule kohtule kõiki ühenduse õiguse tõlgendamise elemente, mida saab siseriikliku kohtu menetluses oleva kohtuasja lahendamisel kasutada, olenemata sellest, kas siseriiklik kohus neile oma küsimustes viitas või mitte (vt selle kohta 8. novembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-251/06: ING. AUER, EKL 2007, lk I-9689, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Nimelt tuleb esitatud küsimuste lahendamisel arvesse võtta kõiki asutamislepingu ja teise õiguse sätteid, mis võivad kõnealuse probleemi puhul olla asjakohased (vt 11. juuli 1985. aasta otsus kohtuasjas 137/84: Mutsch, EKL 1985, lk 2681, punkt 10).

- 25 Lisaks tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates vaidlustasid põhikohtuasja vastustajad põhikohtuasjas kõne all oleva maksu kogusumma, ilma et arvesse oleks võetud sõiduautode tegeliku kasutamise kestust Madalmaade teedel ning ilma et kõnealused vastustajad oleksid saanud tugineda sellest maksust vabastamise või selle maksu tagasinõudmise õigusele.
- 26 Järelikult tuleb esitatud küsimusi mõista nii, et nendes soovitakse selgitust, kas liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi norm, mille kohaselt peab selle liikmesriigi elanik, kes on laenanud teises liikmesriigis registreeritud sõiduki viimati nimetatud riigi elanikult, selle sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel riigi teedel tasuma täies ulatuses maksu, mis tavaliselt kuulub tasumisele sõiduki registreerimisel esimeses liikmesriigis, ilma et arvesse võetaks selle sõiduki kasutamise kestust nendel teedel ning ilma et see isik saaks tugineda maksust vabastamise või maksu tagasinõudmise õigusele.

Kapitali vaba liikumine

- 27 Liidu õigusnormide osas, mida võib kohaldada põhikohtuasja asjaoludel, tuleb märkida, et nendes kohtuasjades koguti maksu asjaolu tõttu, et põhikohtuasja vastustajad ei teostanud mitte oma õigust vabalt liikuda, vaid kasutasid Madalmaade teedel elanikena sõidukit, mis oli registreeritud muus liikmesriigis kui see, kus nimetatud sõiduk neile laenati.
- 28 Mis puudutab erinevates liikmesriikides elavate kodanike vahel laenamist, siis tuleb kõigepealt analüüsida EÜ artikli 56 kohaldamisala. Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kuna asutamislepingus ei ole määratletud mõistet „kapitali liikumine” selle artikli lõike 1 tähenduses, on direktiivi 88/361 I lisa toodud nomenklatuuril indikatiivne tähendus, kuigi see direktiiv võeti vastu EMÜ asutamislepingu artikli 69 ja artikli 70 lõike 1 alusel (EMÜ asutamislepingu artiklid 67–73 on asendatud EÜ asutamislepingu artiklitega 73b–73g, hiljem EÜ artiklid 56–60), arvestades, et selle lisa sissejuhatuses kolmanda lõigu kohaselt ei ole selles sisalduv nomenklatuur kapitali liikumiseks peetavate tehingute ammendav loetelu (vt eelkõige 27. jaanuari 2009. aasta otsus kohtuasjas C-318/07: Persche, EKL 2009, lk I-359, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika; 17. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-182/08: Glaxo Wellcome, EKL 2009, lk I-8591, punkt 39; 15. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-35/08: Busley ja Cibrian Fernandez, EKL 2009, lk I-9807, punkt 17, ning 10. veebruari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-25/10: Missionswerk Werner Heukelbach, punkt 15).
- 29 Nii on Euroopa Kohus juba otsustanud, et pärimine ja annetused, mis kuuluvad direktiivi 88/361 I lisa XI rubriigi „Isiklikku laadi kapitali liikumine” kohaldamisalasse, kujutavad endast kapitali liikumist EÜ artikli 56 tähenduses, välja arvatud juhtudel, kus kõik nende olulised elemendid jäävad ühe liikmesriigi piiresse (vt 31. märtsi 2011. aasta otsus kohtuasjas C-450/09: Schröder, EKL 2011, lk I-2497, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika). Sama kehtib ka „Laenude” suhtes, mis kuuluvad kõnealuse direktiivi I lisa samasse rubriiki.
- 30 Põhikohtuasjas kõnealuste olukordade puhul on selge, et sõiduauto omaniku ja selle kasutaja vahelise õigusliku suhte olulised elemendid ei jää ühe liikmesriigi piiresse, isegi kui põhikohtuasjas kõne all olevad siseriiklikud sätted on adresseeritud vaid Madalmaade elanikele. Nimelt peavad mootorsõidukimaksu tasuma selle liikmesriigi elanikud, kes kasutavad sõiduautot riigi teedel, seda isegi siis, kui lühiajaliselt kasutatakse selle riigi elanike ja teiste liikmesriikide elanike vahelise tasuta laenu raames sõidukeid, mis on registreeritud samuti teistes liikmesriikides.
- 31 Lisaks tuleb kontrollida, kas kõnealust õigussuhet põhikohtuasja iga juhtumi puhul, nimelt sõiduauto tasuta laenamist piiriüleseks kasutamiseks, võib kvalifitseerida EÜ artikli 56 tähenduses kapitali liikumiseks, eelkõige laenuks, mis kuulub direktiivi 88/361 I lisa XI rubriiki.
- 32 Selles osas tuleb kõigepealt tõdeda, et „Laenud” kuuluvad sellesse rubriiki, ilma et oleks täpsustatud, kas need on tasulised või tasuta või milline on nende konkreetne ese.

- 33 Edasi, mis puudutab annetusi, siis on Euroopa Kohus juba tõdenud, et tegemaks kindlaks, kas teatud tehingute maksustamine liikmesriigi poolt kuulub kapitali vaba liikumise sätete kohaldamisalasse, ei ole vaja vahet teha rahalistel ja mitterahalistel tehingutel (vt eespool viidatud kohtuotsus Persche, punkt 26).
- 34 Viimaks ilmneb direktiivi 88/361 I lisa XI rubriigis märgitud päranditest ja annakutest, et tehingu tasuta laad ei takista iseenesest selle kvalifitseerimist kapitali liikumisena EÜ artikli 56 tähenduses.
- 35 Lisaks kujutab sõiduauto tasuta kasutusse andmine endast eelist, millel on konkreetne majanduslik väärtus, mis vastab sama liiki laenuks antud auto sama aja jooksul kasutamise kuludele.
- 36 Nagu märgib kohtujurist oma ettepaneku punktis 31, on mootorsõiduki piiriülese laenuks tasuta kasutada andmise puhul tegemist kapitali liikumisega EÜ artikli 56 tähenduses.

Kapitali vaba liikumise piirangu olemasolu ning selle võimalik põhjendamine

- 37 Esmalt tuleb meenutada, et arvestamata teatud erandeid, mis põhikohtuasja juhtumite seisukohast tähtsust ei oma, ei ole mootorsõidukite maksustamist Euroopa Liidu tasandil ühtlustatud. Seega on liikmesriigid vabad maksude üle otsustama, tingimusel et nad jäävad liidu õigusega sätestatud piiridesse (vt 21. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas C-451/99: Cura Anlagen, EKL 2002, lk I-3193, punkt 40; 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-464/02: komisjon vs. Taani, EKL 2005, lk I-7929, punkt 74; 15. detsembri 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-151/04 ja C-152/04: Nadin ja Nadin-Lux, EKL 2005, lk I-11203, punkt 40; 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-232/03: komisjon vs. Soome, punkt 46, ning 27. juuni 2006. aasta määrus kohtuasjas C-242/05: van de Coevering, EKL 2006, lk I-5843, punkt 23; 22. mai 2008. aasta määrus kohtuasjas C-42/08: Ilhan, EKL 2008, punkt 17, ning 24. oktoobri 2008. aasta määrus kohtuasjas C-364/08: Vandermeir, EKL 2008, lk I-8087, punkt 22).
- 38 Vastavalt 1992. aasta seadusele tuleb Madalmaades registreerimata sõiduautodelt või mootorratastelt, mis on antud selles liikmesriigis elava isiku kasutusse, tasuta mootorsõidukimaksu nende esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaade teedel. Selle maksu tasumise eest vastutav isik on see, kes tegelikult seda sõidukit kasutab.
- 39 Kuna laenuks kasutada andmise peamine element seisneb võimaluses kasutada laenuks saadud asja, siis tuleb tõdeda, et põhikohtuasjas kõne all olevad siseriiklikud sätted, mis kohustavad Madalmaade elanikke tasuma maksu teises liikmesriigis registreeritud sõiduki Madalmaade teedel esmakordsel kasutusele võtmisel, sealhulgas kui selle sõiduki laenas teise liikmesriigi elanik tasuta, toovad endaga kaasa tasuta piiriüleseks kasutamiseks antud mootorsõidukite laenamise maksustamise.
- 40 Seevastu tasuta kasutamiseks antud mootorsõiduki laenamine ei ole maksustatav, kui tegemist on Madalmaades registreeritud mootorsõidukiga. Niisugune vähemalt näiliselt erinev kohtlemine selles riigis, kus laenuauto on registreeritud, võib seega muuta vähem atraktiivseks selle kapitali piiriülese liikumise, millega pärsitakse Madalmaade elaniku tahet laenata teise liikmesriigi elaniku pakutavat sõidukit, mis on selles teises riigis registreeritud. Selle sätte tähenduses kujutavad kapitali vaba liikumise piiranguid need liikmesriigi kehtestatud meetmed, mille tõttu tema elanikud võivad hoiduda laenulepingute sõlmimisest või investeerimisest teistes liikmesriikides (vt 26. septembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-478/98: komisjon vs. Belgia, EKL 2000, lk I-7587, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Niisugused siseriiklikud õigusnormid kujutavad endast seega kapitali vaba liikumise piirangut EÜ artikli 56 lõike 1 tähenduses.
- 42 Siiski tuleb kontrollida, kas niisugune erinev kohtlemine on tegelikult olemas, ning kui see on nii, siis kas see on sellegipoolest kooskõlas kapitali vaba liikumist reguleerivate asutamislepingu sätetega.

- 43 Euroopa Kohtu praktika kohaselt nõuab diskrimineerimiskeelu põhimõte olenemata sellest, kas selle aluseks on EÜ artikkel 12 või EÜ artiklid 39, 43 või 56, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi (vt selle kohta 20. jaanuari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-155/09: komisjon *vs.* Kreeka, EKL 2011, lk I-65, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 44 Seega tuleb esiteks kontrollida, kas põhikohtuasjade asjaoludel on Madalmaade selle elaniku olukord, kes kasutab Madalmaade teedel talle tasuta kasutamiseks antud sõidukit, mis on registreeritud selles liikmesriigis, objektiivselt sarnane Madalmaade selle elaniku olukorraga, kes samadel tingimustel kasutab sõidukit, mis on registreeritud mõnes teises liikmesriigis. Eeldusel, et selline olukord on sarnane, tuleb teiseks kontrollida, kas isikuid koheldakse võrdselt, või kui tegemist on erineva kohtlemisega, siis kas see on ülekaaluka üldise huviga põhjendatud ning viimaseks, kas kõnealune meede on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega.
- 45 Kui selles osas on tõsi, et Madalmaades registreeritud sõiduki omanik on Madalmaade riiklikus registris sõiduki registreerimisel juba mootorsõidukimaksu tasunud, on samuti tõsi, et üldiselt on selline sõiduk mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt selle liikmesriigi territooriumil või et seda tegelikult niimoodi kasutatakse.
- 46 Euroopa Kohus on nimelt juba tõdenud, et liikmesriik võib kehtestada registreerimismaksu teises liikmesriigis registreeritud sõiduauto puhul, kui see sõiduk on mõeldud alaliseks kasutamiseks peamiselt esimesena nimetatud liikmesriigi territooriumil või kui seda tegelikult niimoodi kasutatakse (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused *Cura Anlagen*, punkt 42; komisjon *vs.* Taani, punktid 75–78; *Nadin ja Nadin-Lux*, punkt 41, ja komisjon *vs.* Soome, punkt 47, ning eespool viidatud kohtumäärused *van de Coevering*, punkt 24, ning *Vandermeir*, punkt 32).
- 47 Seevastu juhul, kui need tingimused ei ole täidetud, on liikmesriigis registreeritud sõiduki side muu liikmesriigiga väiksem ning seetõttu on kõnealuse piirangu põhjendamiseks vaja muud õigustust (vt eespool viidatud kohtuotsused komisjon *vs.* Taani, punkt 79, ja komisjon *vs.* Soome, punkt 48, ning eespool viidatud kohtumäärused *van de Coevering*, punkt 26, ning *Vandermeir*, punkt 33).
- 48 Eelotsusetaotlustest ilmneb, et põhikohtuasja vastustajad pidid tasuma mootorsõidukimaksu täies ulatuses, kuna selle summa arvutamisel ei võetud arvesse asjaomaste sõidukite kasutamise kestust ning nende sõidukite kasutajatel ei olnud võimalik tugineda maksust vabastamise või selle maksu tagasinõudmise õigusele. Siiski ei ilmne Euroopa Kohtule esitatud toimikute materjalidest, et need samad sõidukid oleksid olnud mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil või et neid tegelikult niimoodi kasutatakse.
- 49 Järelikult peab eelotsusetaotluse esitanud kohus andma hinnangu põhikohtuasjas kõnealuste laenusuhete kestuse ning laenatud sõidukite tegeliku kasutamise laadi kohta (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus *van de Coevering*, punkt 25).
- 50 Kui põhikohtuasjas kõne all olevad sõidukid, mis ei ole Madalmaades registreeritud, on mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil või kui neid tegelikult niimoodi kasutatakse, ei kohelda isikut, kes elab Madalmaades ja kasutab sellist sõidukit tasuta, erinevalt sellest isikust, kes samadel tingimustel kasutab sõidukit, mis on registreeritud selles liikmesriigis, kuna viimati nimetatud sõidukit, mis on samuti mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil, on selle Madalmaades registreerimisel juba maksustatud mootorsõidukimaksuga.
- 51 Neil asjaoludel ja sarnaselt käesoleva kohtuotsuse punktis 46 viidatud maksuga, mis tuleb tasuda sõiduki Madalmaades registreerimisel, on kohustus tasuda mootorsõidukimaks Madalmaades registreerimata sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel Madalmaade teedel põhjendatud, tingimusel et selle maksu määramisel võetakse arvesse – nagu näib tulenevat 1992. aasta seadusest – sõiduki kulumit sõiduki esmakordsel kasutusele võtmisel.

- 52 Seevastu, nagu ilmneb käesoleva kohtuotsuse punktist 47, kui põhikohtuasjas kõne all olevad sõidukid ei ole mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil või kui neid tegelikult niimoodi ei kasutata, koheldakse tegelikult erinevalt käesoleva kohtuotsuse punktis 50 nimetatud kahte isikute kategooriat ning kõnealune maksustamine ei ole põhjendatud. Sellistel asjaoludel ei ole nende sõidukite side Madalmaade territooriumil piisav, et põhjendada sellise maksu kogumist, mida tavaliselt tuleb tasuda sõiduki Madalmaades registreerimisel.
- 53 Eeldusel, et niisugune erinev kohtlemine võib antud juhul olla põhjendatud ülekaaluka üldise huviga, on veel vajalik, et maks oleks kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega (vt selle kohta eespool viidatud kohtumäärus van de Coevering, punkt 27 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 54 Kuna esiteks ei ilmne eelotsusetaotlustest, et põhikohtuasjade raames oleks tuvastatud, et kõnealused sõidukid oleksid mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt Madalmaade territooriumil või et neid tegelikult niimoodi kasutatakse, ning teiseks ei ole eelotsusetaotluse esitanud kohus ega Madalmaade valitsus toonud välja ülekaaluka üldise huvi kaalutlusi, millega võiks põhjendada kõnealust piirangut, siis tuleb tõdeda, et EÜ artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega pannakse kõnealuse riigi elanikule, kes on mõnes muus liikmesriigis registreeritud sõiduki laenanud viimati nimetatud riigi elanikult, sellise sõiduki riigi territooriumil esmakordsel kasutusele võtmisel kohustus täies ulatuses tasuda maks, mida tavaliselt tuleb maksta sõiduki esimeses liikmesriigis registreerimisel, ilma et arvesse võetaks selle sõiduki kasutamise kestust nendel teedel ning ilma et see isik saaks tugineda maksust vabastamise või maksu tagasinõudmise õigusele, kui sama sõiduk ei ole mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt esimeses liikmesriigis ning seda tegelikult niimoodi ei kasutata.
- 55 Kuna põhikohtuasjad puudutavad EÜ artiklit 56, siis ei ole vajalik teha otsust EÜ artikli 18 tõlgendamise kohta.
- 56 Eespool toodud arvestades tuleb esitatud küsimustele vastata, et EÜ artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega pannakse kõnealuse riigi elanikule, kes on mõnes muus liikmesriigis registreeritud sõiduki laenanud viimati nimetatud riigi elanikult, sellise sõiduki riigi territooriumil esmakordsel kasutusele võtmisel kohustus täies ulatuses tasuda maks, mida tavaliselt tuleb maksta sõiduki esimeses liikmesriigis registreerimisel, ilma et arvesse võetaks selle sõiduki kasutamise kestust nendel teedel ning ilma et see isik saaks tugineda maksust vabastamise või maksu tagasinõudmise õigusele, kui sama sõiduk ei ole mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt esimeses liikmesriigis ning seda tegelikult niimoodi ei kasutata.

Kohtukulud

- 57 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

EÜ artiklit 56 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, millega pannakse kõnealuse riigi elanikule, kes on mõnes muus liikmesriigis registreeritud sõiduki laenanud viimati nimetatud riigi elanikult, sellise sõiduki riigi territooriumil esmakordsel kasutusele võtmisel kohustus täies ulatuses tasuda maks, mida tavaliselt tuleb maksta sõiduki esimeses liikmesriigis registreerimisel, ilma et arvesse võetaks selle sõiduki kasutamise kestust nendel teedel ning ilma et see isik saaks tugineda maksust vabastamise või maksu tagasinõudmise õigusele, kui sama sõiduk ei ole mõeldud alaliselt kasutamiseks peamiselt esimeses liikmesriigis ning seda tegelikult niimoodi ei kasutata.

Allkirjad